

Een 'Metamorfoze' van analoog naar digitaal: de digitalisering van het archief van Camille Huysmans

Naast de wetenschappelijke ontsluiting van het archief van Camille Huysmans wil de Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Camille Huysmans het archief voor iedereen toegankelijk maken door middel van digitalisering.

Waarom digitaliseren?

De voornaamste reden is natuurlijk de ontsluiting en bredere verspreiding van de archiefstukken, want ook onderzoekers buiten Vlaanderen zijn erin geïnteresseerd. We digitaliseren ook voor een betere bescherming van het archief. Van gedigitaliseerde stukken moet het vaak kwetsbare papieren origineel niet meer worden uitgehaald. De digitale kopieën vervangen ze. In het geval van het archief van Huysmans is dat laatste dubbel belangrijk, aangezien veel stukken in een slechte toestand verkeren. Veel voorkomende problemen met het materiaal zijn verzuring en verkleuring, verpakking in plastic mapjes waar ze niet meer kunnen worden uitgehaald, afbrokkeling en versnippering, vochtshade, verstorven plakband, roestvlekken van paperclips en nietjes, oprullen en vraat van ongedierte.

Wat hebben we gedigitaliseerd?

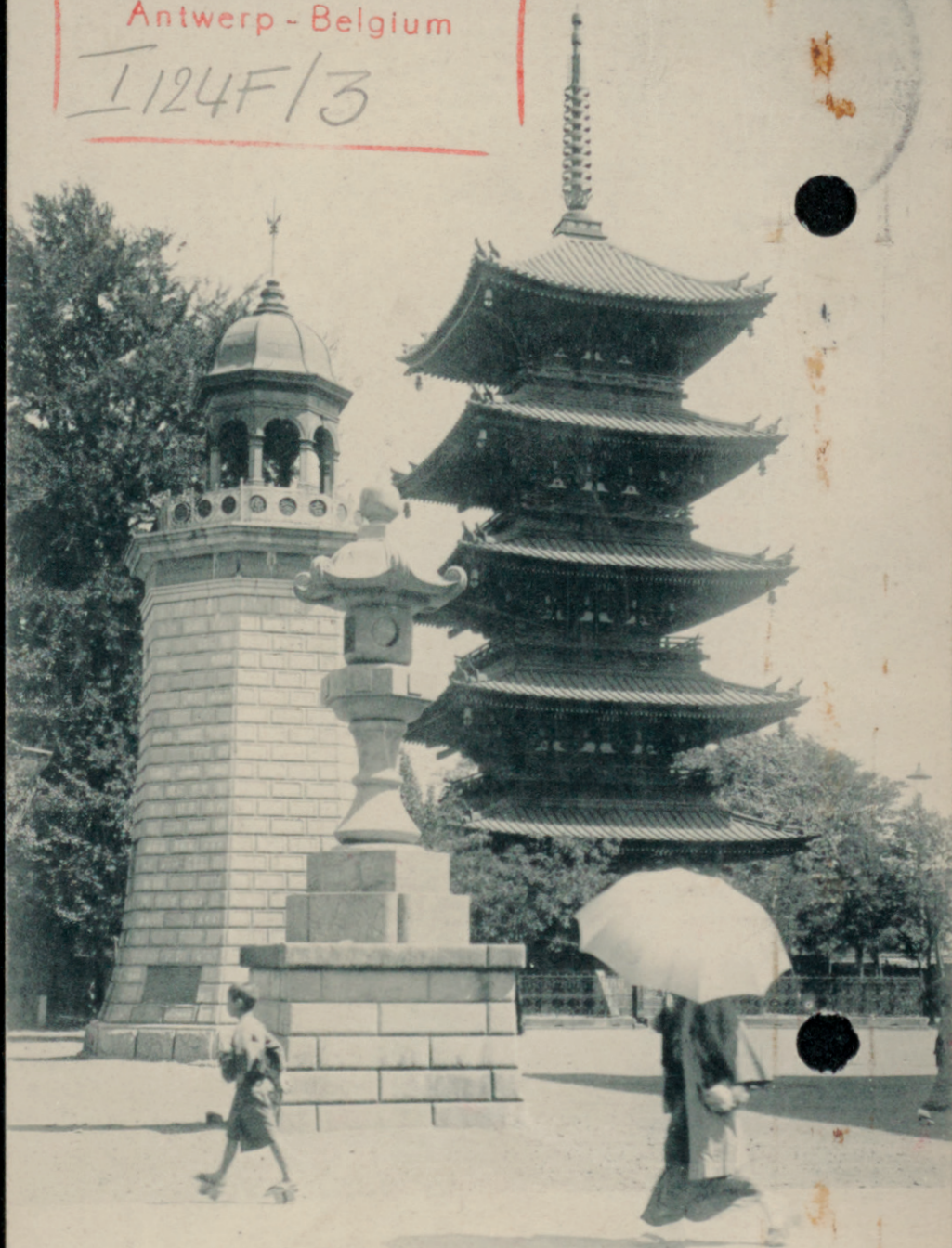
Met meer dan 3.000 dossiers en bijna 350.000 pagina's is het archief erg omvangrijk. Niet alles moet echter gedigitaliseerd worden. We selecteerden enkel de stukken die door Huysmans zelf zijn opgesteld of verzameld met een duidelijk doel. Knipsels die Huysmans louter als documentatie bewaarde of stukken die elders ook te vinden zijn, zoals breed verspreide publicaties en parlementaire stukken die ook gepubliceerd zijn in het *Staatsblad*, namen we niet mee in de digitaliseringsoperatie. Samen kwamen we toch nog aan zo'n 310.000 pagina's. De digitalisering zelf verliep gefaseerd. Het eerste deelbestand dat werd geselecteerd en dat intussen ook effectief raadpleegbaar is op het internet is het archief van Huysmans als secretaris van het Internationaal Socialistisch Bureau (ISB). Waarom we voor dit bestand kozen is vanzelfsprekend: het archiefmateriaal is volledig, het komt uit een erg boeiende periode (1905-1922) en heeft internationale dimensies.

Het eerste deelbestand telt 545 dossiers of ongeveer 60.000 pagina's. In een of meerdere volgende fasen komen ook andere delen van het archief aan bod.

Postkaart van dr. P. Kato uit Japan aan het Bureau van de Socialistische Internationale, 26 juli 1907. (Amsab-ISG, Archief Camille Huysmans (625), nr. 2733)

ARCHIVES
Camille HUYSMANS
Antwerp - Belgium

T124F/3

(景百京東)

塔重五草淺

12471
14 September 1916

Mr. P. J. Troelstra.
44 J. v. Oldebarneveldtlaan.
Den Haag.

ARCHIVES
Camille HUYSMANS
Antwerp - Belgium

I 662/17a

Amice,

Ik heb heden een vergadering gehad met Albarda en Van
Kol, omdat ik weg moet morgen en overmorgen.

Beiden waren akkoord dat uw concept te lang was.

Beiden zijn ook van oordeel - dat wy geen antwoord kunnen
geven in naam van twee halve Executieven.

Verder waren ook beiden akkoord dat uw brief wat "schroff"
was. Het schijnt me ook gevaarlijk onze politiek vast te leggen aan
een hypothese - de volvergadering van 't Bureau - wanneer we toch
wel weten dat wy geen Bureau byeenkrygen, zelf indien wy de medewer-
king der Franschen en der Engelschen bekomen. De regeeringen zullen
er wel voor zorgen dat niet over vrede, langs hen om, onderhandeld
worde.

De Fransche Party vraagt ons geen goedkeuring der resolu-
ties, maar een goedkeuring der initiative, en gevaarlijk schijnt het
er door een scherpe afwijzing, den indruk te wekken dat wy de posi-
tie der Franschen niet willen begrypen. Het is ook heel moeilijk, on-
middelyk nu, na 2 Conferenties, een verandering der Fransche resolu-
tie te bekomen.

Om al deze redenen moeten wy enkel spreken van het nut der
Conferentie in de richting van ons doel, ons voorbehoud maken wat
betreft de resoluties, verklaren dat wy ook in dezelfde voorwaarden
evenszins zullen handelen tegenover de Centralen, en eindelyk hun
de resolutie der Neutralen vragen te willen behandelen na de confe-
rentie van Londen.

CONGRES SOCIALISTE INTERNATIONAL EXTRAORDINAIRE

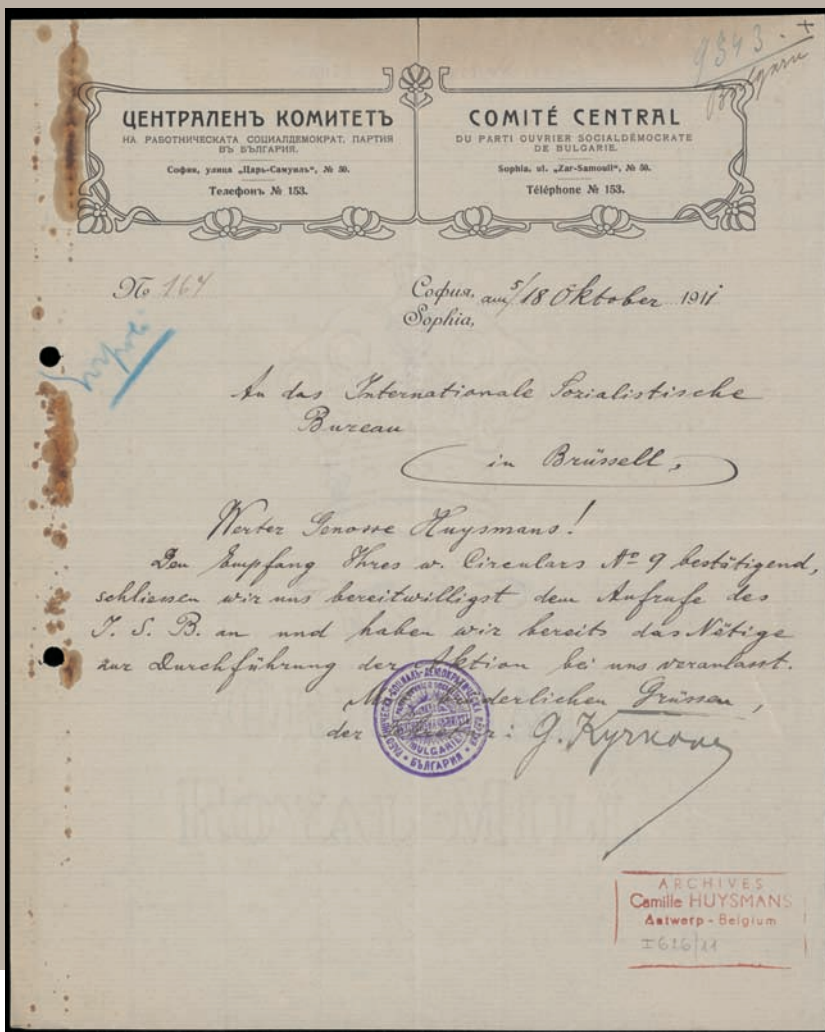
BALE, 24 et 25 novembre 1912.

M A N I F E S T E .

"L'Internationale a formulé, dans ses congrès de Stuttgart et de Copenhague, les règles d'action du prolétariat de tous les pays pour la lutte contre la guerre:

"Si une guerre menace d'éclater, c'est un devoir de la classe ouvrière dans les pays concernés, c'est un devoir pour leurs représentants dans les parlements, avec l'aide du Bureau Socialiste International, force d'action et de coordination, de faire tous leurs efforts pour empêcher la guerre par tous les moyens qui leur paraîtront le mieux appropriés et qui varient naturellement selon l'acuité de la lutte des classes et la situation politique générale. Au cas où la guerre éclaterait néanmoins, c'est leur devoir de s'entremettre pour la faire cesser promptement et d'utiliser de toutes leurs forces la crise économique et politique créée par la guerre pour agiter les couches populaires les plus profondes et précipiter la chute de la domination capitaliste."

"Plus que jamais les événements font une loi au prolétariat international de donner à son action concertée toute la vigueur et toute l'énergie possibles. D'une part, la folie universelle des armements, en aggravant la cherté de la vie, a exaspéré les antagonismes de classe et créé dans la classe ouvrière un intolérable malaise. Elle veut mettre un terme à ce régime de panique et de gaspillage. D'autre part, les menaces de guerre qui reviennent, périodiquement sont de plus en plus révoltantes. Les grands

Brief van de
Bulgaarse journalist
George Kyzrow
aan Huysmans
betreffende de
inval van Italië
in Tripolitanië,
18 oktober 1911.
(Amsab-ISG, Archief
Camille Huysmans
(625), nr. 2576)

De selectie is nog bezig, maar vermoedelijk zal het gaan om nog eens 2.300 dossiers, samen goed voor zo'n 250.000 pagina's.

Hoe digitaliseren?

Aangezien de digitale versie papier vervangt, moet de digitale kopie het origineel zo dicht mogelijk benaderen. Zeker wanneer de digitalisering wellicht de laatste keer is dat een stuk wordt uitgehaald. Onder meer de kleurweergave moet zo accuraat mogelijk gebeuren. Daarom maken we gebruik van Metamorfoze, de internationaal erkende en zeer strikte richtlijn. Die is ontstaan van

uit het gelijknamige programma van de Nederlandse overheid voor het behoud van papieren erfgoed. Dat programma vond zijn oorsprong al in de jaren 1980. Toen werd in Nederland aan de alarmbel getrokken over de deplorabele staat van collecties uit de periode 1840-1950, toen de kwaliteit van het papier erg slecht was. Dat gaf in de jaren 1990 aanleiding tot een grootschalig project waarbij de meest kwetsbare stukken werden gemicrofilmd. Vanaf 2007 werd overgeschakeld op digitalisering. Daarvoor werd een handleiding opgesteld: de *Metamorfoze Preservation Imaging Guidelines*.

Deze richtlijn legt een aantal voorwaarden op om een zo accuraat mogelijke kopie te maken. Een van de belangrijkste daarvan is dat de digitaliseringsapparaten minstens elke dag gekalibreerd moeten worden aan de hand van kleurkaarten en targets die toelaten om witbalans, belichting, oriëntatie en kleur-echtheid te beoordelen. Die kaarten worden gefotografeerd en het resultaat wordt met gespecialiseerde software gemeten. Pas als alle metingen binnen bepaalde marges vallen, mag het apparaat gebruikt worden om stukken te digitaliseren. De digitalisering gebeurt echter niet in huis maar door een gespecialiseerde firma. Om er zeker van te zijn dat de firma zich aan de afspraken houdt, is ze verplicht om elke dag de foto's van de kleurkaarten naar ons door te sturen, zodat wij ze met dezelfde software kunnen controleren. Pas als wij de resultaten goedkeuren, worden de beelden weerhouden. Anders moeten ze opnieuw gedigitaliseerd worden.

Keuze van de firma

Aangezien de digitalisering niet in huis kan gebeuren, moesten we een gespecialiseerde firma onder de arm nemen. We schreven een offerteaanvraag uit op basis van Metamorfoze en van andere offerteaanvragen van de Koninklijke Bibliotheek en het Vlaams Instituut voor Archivering (VIAA). De firma moest aan maar liefst 35 minimale eisen voldoen en een duidelijk antwoord geven op 22 open vragen. Zo moest de firma conform Metamorfoze kunnen werken, ervaring hebben met zeer kwetsbaar materiaal, ervaring hebben met een strakke opvolging en uiteraard niet te duur zijn. Optical Character Recognition (OCR) werd niet overwogen, omdat die techniek momenteel maar voldoende succesvol is op gedrukte stukken en die zijn eerder schaars in het archief van Huysmans. Uiteindelijk kozen we voor een Nederlands bedrijf

dat zeer professioneel werkt en al jaren ervaring heeft met Metamorfoze en met kwetsbare stukken. Zo heeft het een geklimatiseerde opslagplaats en een medewerker die gespecialiseerd is in preservatie en restauratie. Hij houdt het digitaliseringsproces in de gaten om te zien of de stukken niet verkeerd gemanipuleerd worden. De opdracht werd gegund in het najaar van 2016. In januari 2017 werd een testtraject doorlopen met enkele honderden pagina's. Na bijsturing ging de echte digitalisering in februari 2017 van start. Bijna dagelijks werden de kleurkaarten en targets geleverd en gekeurd. Op 5 mei 2017 werden de laatste stukken gedigitaliseerd. Daarna werden de beelden opgeleverd en werden nog heel wat kwaliteitscontroles verricht vooraleer de hele operatie als succesvol kon worden bestempeld.

Ontsluiting

Tijdens de digitalisering is nog volop verder gewerkt aan de beschrijving van het archief. Om de online publicatie van de gedigitaliseerde dossiers te testen, werd in januari een voorlopige set van beschrijving met een link naar de dossiers geüpload naar de catalogus, en werd een link gelegd vanuit de website van de Stichting. In september 2018 konden we dan eindelijk de definitieve beschrijvingen uploaden en linken zodat ze wereldwijd te consulteren zijn.

In de toekomst zal de digitalisering van het volledige archief Huysmans worden voortgezet met de verdere financiële steun van Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Camille Huysmans.

Het gedigitaliseerde deelbestand is te raadplegen via:
<https://opac.amsab.be/Record/625> of
<https://www.camillehuysmans.be/>,
doorklikken naar 'archief'